

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N^o

52.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 28-го Июня — 1835 — Wilno. Piątek. 28-go Czerwca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна 27-го Июня.

Въ прошедшій Вторникъ 25-го ч. с. м., высоко торжественный день рожденія Его Императорскаго Величества, Государя Императора НИКОЛАЯ I-го, празднуемъ былъ въ нашемъ городѣ, слѣдующимъ образомъ:

Въ 10 часовъ утра, на Дворцовой площади былъ разводъ. Его Сіятельство Г. Военный Губернаторъ, поздравлялъ находящіяся въ строю войска всерадостнѣйшимъ днемъ рожденія Его Величества, Отца Отечества; громкое ура было единодушнымъ отвѣтомъ мужественныхъ сердецъ воиновъ.

Послѣ развода Его Сіятельство Г. Военный Губернаторъ отправился въ Церковь Первокласнаго Св. Духова Монастыря, куда собрались также всѣ Военные и Гражданскіе Чиновники, Градской Голова съ Членами Думы, Магистрата, Цеховыми, и большимъ стеченіемъ жителей всякаго званія, — для слушанія Божественной литургіи, которую совершалъ соборомъ Его Высокопреподобіе Настоятель сего Монастыря Архимандритъ Платонъ, а по окончаніи оной произнесъ приличное сему торжеству, трогательное слово. За тѣмъ отправлено молебствіе съ провозглашеніемъ многолѣтія Государю Императору и всему Августѣйшему Дому; причемъ сдѣлано съ Виленскихъ укрѣпленій 101 пушечный выстрѣлъ. — Во всѣхъ церквахъ прочихъ исповѣданій совершенно также молебствіе.

Послѣ литургіи Г-нъ Военный Губернаторъ принималъ во Дворцѣ поздравленія отъ Духовенства, Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и знатнѣйшихъ помѣщиковъ, — кои въ 4 часа приглашены къ Его Сіятельству и угощены великолѣпнымъ обѣдомъ.

Въ 8-мь часовъ по полудни Его Сіятельство Г. Военный Губернаторъ отправился на Антоколь, въ садъ именуемый Сапѣжинскимъ, гдѣ при сѣздѣ почетнѣйшихъ особъ обою пола и многочисленнымъ стеченіи народа сожженъ былъ прекрасно составленный фейерверкъ. Когда горѣло вензеловое изображеніе Имени Августѣйшаго Государя Императора, громогласное и продолжительное ура, огласило воздухъ и повторилося въ окрестностяхъ. — Городъ и садъ были иллюминированы.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno, 27 Czerwca.

W zeszły wtorek, dnia 25 t. m., Rocznica Wysockich Narodzin NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI NI-KOŁAJA Igo, z uroczystością święconą była w naszym mieście, następującym sposobem:

Zrana o godzinie 10tej, na placu pałacowym odbyła się parada zmiany straży, na której Jaśnie Oświecony Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator pozdrawiał uszykowane woyska dniem Narodzin NAYJAŚNIEYSZEGO PANIA, Oycą Ojczyzny; — grzmiące ура jednogłośnie było odpowiedzią serc mężnych wojowników.

Po paradzie Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator udał się do Cerkwi Monastéru 1szej klasy Sgo Duchy, gdzie zebrali się także byli wszyscy Urzędnicy Woyskowi i Cywilni, tudzież Prezydent miasta z Radą, Magistratem i Cechami, oraz wielkie zgromadzenie mieszkańców różnego stanu, — dla słuchania Mszy Stey, którą pontyfikalnie celebrował JW. Archimandryta i Kawaler Platon, Przełożony tego Klasztoru, a po jej skończeniu miał stosowną poruszającą mowę. Potém odprawione były modły z podniesieniem głosu w pieńiu o многие lata CESARZOWI JEGOMOŚCI i NAYJAŚNIEYSZEMU JEGO DOMOWI, wśród wystrzałów 101 razy z dział twierdzy Wileńskiej. — We wszystkich kościołach innych wyznań odprawili się także dziękczynne modły.

Po nabożeństwie Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator w pałacu przyjmował składane powinszowania Duchowieństwa, Woyskowych i Cywilnych Urzędników i przedniejszych Obywateli, którzy na godzinę 4tą zaproszeni byli do Xięcia Jegomości i przyjęci wspólnym obiadem.

O godzinie 8mej z południa, Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator udał się na Antokol do ogrodu, nazywanego Posapieżyńskim, gdzie się znajdował wielki zjazd znakomitszych Osób płci obojej i wielkie zgromadzenie ludu. Ogród był oświecony i spalono fajerwerk, z pięknych sztuk złożony. Gdy zajaśniała Cyfra NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, huczne i długo trwające ура! napełniło powietrze i rozległo się po okolicach. — Domy miasta i ogród były oświecone.

Указы Прасительствующаго Сената.

Правительствующій Сенатъ слушалъ представленіе Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, о обращеніи вычетовъ изъ жалованья Учителей приходскихъ училищъ въ составъ особаго капитала, при Министерствѣ Народнаго Просвѣщенія составленнаго. Приказали: Поелику послѣ восполнованія указа Правительствующаго Сената 16 Іюля 1834 года о томъ, чтобы вычеты изъ жалованья, производимаго Чиновникамъ изъ городскихъ суммъ, обращать въ городской доходъ для составленія пенсіоннаго капитала, состоялось Высочайше утвержденное въ 4 день Февраля сего года мнѣніе Государственнаго Совѣта, коимъ постановлено: предметъ пособія приходскимъ Учителямъ оставить, впредь до усмотрѣнія, въ настоящемъ его положеніи, т. е. не передавая въ Министерство Финансовъ составившагося въ Министерствѣ Народнаго Просвѣщенія пенсіоннаго капитала и продолжая усиливать оный принятыми способами, предоставить Министру, по существующему уже правилу, производить на счетъ сего капитала, по мѣрѣ возможности, единовременныя пособія въ видѣ награды отличившимъ Учителямъ приходскихъ училищъ и остающимся по смерти ихъ семействамъ, по назначенію Попечителей Учебныхъ Округовъ: то за симъ вышеказанный указъ Правительствующаго Сената 16 Іюля 1834 года на Учителей приходскихъ училищъ, содержимыхъ отъ Градскихъ Обществъ, не распространяется; производимый же изъ ихъ жалованья вычетъ долженъ быть обращаемъ не въ городской доходъ, но въ составъ особаго капитала при Министерствѣ Народнаго Просвѣщенія. (Мая 31-го дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, въ 14 день Мая сего года, Высочайше повелѣть соизволилъ: врачей, при пансіонахъ Гимназій состоящихъ, считать въ дѣйствительной Государственной службѣ. (Іюня 6 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ представленіе Г. Министра Финансовъ, что Государю Императору благоудно было утвердить въ 10 день Августа 1833 года предварительно рассмотрѣнное въ Комитетѣ Гг. Министровъ Положеніе объ учрежденіи Общества Акціонеровъ для установленія постоянныхъ сношеній между Одессою и Константинополемъ посредствомъ пароходовъ, съ нѣкоторымъ къ оному особымъ дополненіемъ. Получивъ отъ Г. Новороссійскаго и Бессарабскаго Генераль-Губернатора уведомленіе, что означенное Общество уже открыто, онъ Г. Министръ Финансовъ представилъ въ Правительствующій Сенатъ, для опубликованія, списки съ вышеупомянутаго Положенія и послѣдовавшаго къ оному дополненія. (Іюня 7-го дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 10-й день сего Мая, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображенномъ: „Для вѣщаго огражденія твердости актовъ, на биржахъ совершаемыхъ, въ слѣдствіе представленія Министра Финансовъ, Государственнымъ Совѣтомъ одобреннаго, Повелѣваемъ: 1) Какъ маклерскія биржевыя записки, такъ и вообще, составляемыя биржевыми маклерами торговыя сдѣлки по товарамъ, писать впредь на гербовой бумагѣ, употребляя къ сему, по неудобству формата прочихъ разборовъ, установленную собственно для негоціантовъ, съ слѣдующимъ раздѣленіемъ по суммѣ: отъ одного до пяти тысячъ рублей—на пятидесяти копѣчной, отъ пяти тысячъ одного до десяти тысячъ—на рублевой, отъ десяти тысячъ одного до двадцати тысячъ—на двухъ-рублевой, а отъ двадцати тысячъ одного и выше—на трехъ-рублевой. 2) Выдаваемыя биржевыми маклерами краткія записки по фрахтамъ, заключающія въ себѣ только общее число вѣса корабельнаго груза, а не сумму отправленнаго товара, писать на означенной же гербовой бумагѣ пятидесяти копѣчнаго клейма. 3) Маклерскія сдѣлки и записки по траттамъ и ремессамъ на иностранныя мѣста и внутренніе города писать на обыкновенной простой бумагѣ, согласно 1942 статьи Свода учреждений торговыхъ (Т. XI).

— Государь Императоръ, по представленію Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что и по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 14 день Мая сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: Медицинскимъ и Фармацевтическимъ чинамъ, какъ служащимъ, такъ и неслужащимъ, при отправленіи ихъ, для прекращенія заразныхъ и повальныхъ болѣзней въ той Губерніи, гдѣ они служатъ или на жительствѣ

Указы Рѣдзѣщаго Сената.

Рѣдзѣщае Сенатъ слушалъ представленіе П. Министра Народнаго Оsvієченія, względem обрацанія потраченъ зъ пѣцы Научыцѣли szkół parafialnych dla składu osobnego kapitału, przy Ministerstwie Narodowego Osvієченія zbieranego. Rozkazał: Ponieważ po nastaniu ukazu Rѣdзѣщаго Сената 16 Lipca 1834 roku o tѣm, аżeby потраченіе зъ пѣцы, wydawaney Urzędnikom z summ miejskich, обрацаѣ w dochód miejski dla złożenia pensyynego kapitału, nastąpiła NAWYŻEY utwierdzona w dniu 4 Lutego tego roku Opinia Rady Państwa, przez którą postanowiono: przedmiot pomocy Nauczycielom parafialnym zostawić do późniejszey uwagi, w teraźniejszym jego stanie, t. j. nie przenosząc do Ministerium Skarbu zgromadzonego w Ministerium Narodowego Osvієченія pensyynego kapitału i nie przestając go powiększać przyjętymi sposobami, zostawić Ministrowi, podług będącego już prawidła, opłacać na rachunek tego kapitału w miarę możności, jednorazowe wspomozienia w sposobie nagrod dla odznaczających się Nauczycieli szkół parafialnych i pozostałym po ich śmierci familiom, podług wyznaczenia Kuratorów Wydziałów Szkolnych: a zatem wyżej rzeczony ukaz Rѣdзѣщаго Сената 16 Lipca 1834 roku, na Nauczycieli szkół parafialnych, utrzymywanych przez Miejskie Gromady, nie rozciąga się; czyniące się zaś z ich pѣцы потраченіе powinno byćz обрацане, nie na miejski dochód, ale na złożenie osobnego kapitału przy Ministerium Narodowego Osvієченія. (31. Maja 1835 roku. Z 1go Departamentu.)

— CESARZ JEGOMOŚĆ, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, skutkiem przedstawienia P. Ministra Narodowego Osvієченія, w dniu 14 Maja tego roku, NAWYŻEY rozkazać raczył: Medyków przy Pensyonach Gimnazyy znajdujących się, uważać w rzeczywistej służbie Państwa. (6 Czerwca 1835 roku. Z 1go Departamentu.)

— Rѣdзѣщае Сенатъ слушалъ представленіе П. Министра Skarbu, iż Cesarzowi JEGOMOŚCI podobało się utwierdzić w dniu 10 Sierpnia 1833 roku poprzednio rozpatrzone w Komitecie Postanowienie o założeniu Towarzystwa Akcyonaryuszów dla zaprowadzenia stałej komunikacyi między Odessą a Konstantynopolem, przez pośrednictwo statków parowych, z niejakiem do tego postanowienia osobnem dozupleniem. Otrzymawszy od P. Noworossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora uwiadomienie, że pomienione Towarzystwo już jest utworzone, tenże P. Minister Skarbu przedstawił do Rѣdзѣщаго Сенату, dla opublikowania, kopie wyżej wspomnionego Postanowienia i zaszytych w niem dodatków. (7 Czerwca 1835 roku. Z 1go Departamentu.)

— W Imiennym Jego CESARSKIEY MOŚCI NAWYŻSZYM ukazie, danym Rѣdзѣщаemu Senatowi w dniu 10 teraźniejszego Maja, z własnoręcznym Jego CESARSKIEY MOŚCI podpisem, wyrażono: „Dla większego zapewnienia ważności aktów, zawieranych na giełdach, na skutek przedstawienia Ministra Skarbu, przez Radę Państwa za dobre uznanego, Rozkazuje my: 1) Jak meklerskie birżowe zapisy, tak i w powszechności sporządzane przez birżowych meklerów handlowe tranzakta na towary, pisać odtąd na papierze herbowym, używając do tego, dla niewygody formatu innych galunków, ustanowiony właściwie dla negocyautów, z następnym podziałem podług summy: od jednego do pięciu tysięcy rubli — na pięćdziesiąt kopieykowym, od pięciu tysięcy jednego do dziesięciu tysięcy — na rublowym, od dziesięciu tysięcy jednego do dwadzieści tysięcy — na dwurublowym, a od dwadzieści tysięcy jednego i wyżej — na trzyrublowym. 2) Wydające się przez birżowych meklerów krótkie noty frachtowe, zawierające w sobie ogólną tylko liczbę wagi ładunku okrętowego, a nie summę wysłanego towaru, pisać także na wymienionym papierze pięćdziesiąt-kopieykowego stępla. 3) Meklerskie tranzakta i zapisy na fratty i remessy na mieysca zagraniczne i krajowe miasta pisać na zwyczajnym prostym papierze, podług 1942 artykułu Połączenia urzędzeń handlowych (T. XI).

— CESARZ JEGOMOŚĆ, po przedstawieniu P. Ministra Spraw Wewnętrznych i po na talém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w dniu 14 Maja teraźniejszego roku NAWYŻEY rozkazać raczył: Medycznych i Farmaceutycznych Urzędników, tak będących, jako i niebędących w służbie, przy ich wysyłaniu, dla zatamowania zaraźliwych i powalnych chorób w tej Gubernii, gdzie oni znajdują się na służbie, albo są zamieszkali, wyda-

находятся, выдавать, сверх жалованья, только один прогонный день; а на подъем и содержание отпускать им только в таком случае, когда они командированы в другие Губернии. Но что касается до Медицинских и Фармацевтических чинов, кои находятся на службе или на жительстве в Архангельской и Сибирских Губерниях, то в уважение обширности сих Губерний и затруднения Врачам в содержании себя во время командировок, выдавать во всяком случае, сверх прогонов, подъемных и суточных денег, на основании 85 статьи Свода Законов Тома 13 Уставов Врачебных. (Юния 8 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— По указу Его Императорского Величества, Правительствующий Сенат, слушав предложение Г. Министра Юстиции, Тайного Советника и Кавалера Дмитрия Васильевича Дашкова, в коем написано: Высочайше утвержденным 20-го Октября 1834 года мнением Государственного Совета, состоявшимся о Чиновник 6 класса Сахаров, постановлено, что награда чинами при отставках вообще не иначе может быть допущена, как по засвидетельствованию Начальства о ревностной и безпорочной службе чиновников, хотя бы чины сии были и те самые, кои при прежних отставках уже были даны и токмо при новом вступлении в службу сложены; почему он Г. Министр Юстиции предлагает Правительствующему Сенату, не благоугодно ли оному будет сделать общее распоряжение о объявлении повсеместно, чтобы чиновники с просьбами своими об увольнении вовсе от службы, с награждением их следующими чинами, на основании изъясненного мнения Государственного Совета, обращались к своим Начальствам, от усмотрения коих и будет уже зависеть представление Правительствующему Сенату. Приказали: Как в 20 день Октября 1834 года состоялось Высочайше утвержденное мнение Государственного Совета, коим постановлено, что награда чинами при отставках вообще зависит от засвидетельствования Начальства о ревностной и безпорочной службе, и без оного допущена быть не может, хотя бы чины сии были и те самые, кои при прежних отставках уже были даны и токмо при новом вступлении в службу сложены: то дабы на будущее время чиновники с просьбами своими об увольнении вовсе от службы с награждением их следующими чинами обращались не в Правительствующий Сенат, а к тем Начальствам, в ведомств коих в последнее время продолжали служение, от усмотрения коих и будет уже зависеть представление Правительствующему Сенату; для сведения и должного в потребном случае исполнения, дать знать указами Гг. Министров, Военным Генералам Губернаторам, Военным Губернаторам, управляющим Гражданскою частию, Генералам Губернаторам, Гражданским Губернаторам и Градоначальникам, Губернским и Областным Правлениям, Правительством, Войсковым Канцеляриям и Присутственным местам; а в Святый Правительствующий Синод, во все Департаменты Правительствующего Сената и Общия оных Соборы сообщить в донесения. Юния 8 дня 1835 года. (По Герольдии.) (С. В.)

— Нижнетагильских Горных Гг. Демидовых заводов, Механик Ефим Черепанов, известный в Уральских промыслах множеством полезных заводских машин, им устроенных, занялся в последнее время делом паровых машин. Имев случай быть в Англии в 1821 году, он вскоре после того построил две паровые машины обыкновенного давления, силою против 30 и 40 лошадей. Машинны его успешно действуют при известном мѣдном рудник Нижнетагильского завода, где оныя употреблены для непрерывного отливания воды, сильный приток имѣющей, из глубины 43 сажень. После того устроена им еще одна паровая машина, силою в 40 лошадей, в заводах наследника Расторгуева.

По ходатайству Главного Начальника заводов хребта Уральского, Черепанов Всемилоостивѣе награжден серебряною медалью.

Сын означенного Черепанова, находясь всегда при отце, также как и он, пристрастился к Механике, и в особенности к делу паровых машин. Для развития его способностей и в поощрение службы, доставлен ему случай быть в Англию, в прошлом 1833 году, где он, в кратковременное свое пребывание, при тщательном внимании ко всему, до горного дела относящемуся, особенно вникал в устройство сухопутных паровозов, и не смотря на предстоявший ему затруднения, как по незнанию языка, так и по невозможности видеть внутреннее

устройство, опрѣч платы, same tylko prohonne pieniądze; а на подъем и utrzymanіе выдавал им только в такомъ здареніи, киды są komenderowani do innych Guberniy. A co się тые Medycznych i Farmaceutycznych Urzędników, którzy zostają w służbie, albo są zamieszkalі w Guberniach Archangelskiej i Sybirskich, ze względu na rozległość tych Guberniy i trudność dla Medyków w utrzymaniu się w czasie komenderówek, wydawać w każdymъ zdarzeniu, prócz prohonów, pieniądze podjemne i dyetowe, na podstawie 85 artykułu Połączenia Praw Tomu 13 Ustaw Medycznych. (8 Czerwca 1835 roku. Z 1go Departamentu.)

— Wedle ukazu Jego Cesarskiej Mości, Rządzący Senat, wysłuchawszy przełożenie P. Ministra Sprawiedliwości, Rady Tajnego i Kawalera Dymitra Wasiliewicza Daszkowa, w którym wyrażono: NAYWYŻEJ utwierdzoną 20 Października 1834 roku opinią Rady Państwa, nastąpiła o Urzędniku 6ley klasy Sacharowie, postanowiono, że nagrodzenie rangami przy odstawkach w powszechności nie inaczej może być dopuszczonem, jak po zaświadczeniu Zwierzchności o gorliwej i nieskazitelnej służbie Urzędników, chociażby rangi te były też same, które przy dawniejszych odstawkach były już dane, а tylko przy nowymъ weyściu do służby złożone; zaczęł P. Minister Sprawiedliwości przekłada Rządzącemu Senatowi, azali nie podoba mu się uczynić powszechne rozporządzenie względem ogłoszenia po wszystkichъ miejscach, аżeby Urzędnicy z prośbami swojemi o uwolnienie zupełne ze służby, z nagrodzeniem ich następными rangami, na podstawie przywiedzonej opinii Rady Państwa, udawali się do swoichъ Zwierzchności, od których też uwagi będzie już zależało przedstawienie Rządzącemu Senatowi. Rozkazali: Ponieważ w dniu 20 Października 1834 roku nastąpiła NAYWYŻEJ utwierdzona opinia Rady Państwa, przez którą postanowiono, że nagradzanie rangami przy odstawkach w ogólności zależy od zaświadczenia Zwierzchności o gorliwej i nieskazitelnej służbie, i bez niego dopuszczone być nie może, chociażby rangi te były nawet też same, które przy pierwszych odstawkach były już dane i tylko przy nowymъ weyściu do służby zdjęte: przeto, аżeby na czas przyszły Urzędnicy z prośbami swemi o zupełne uwolnienie ze służby z nagrodą ich następными rangami udawali się, nie do Rządzącego Senatu, ale do tychъ Zwierzchności, w wiedzy których w ostatnimъ czasie odbywał służbę, od uwagi też których będzie już zależało przedstawienie Rządzącemu Senatowi; dla wiadomości i powinnego w potrzebnymъ zdarzeniu wypełnienia, dadź wiedzieć przez ukazy PP. Ministrów, Wojejnym Jenerał-Gubernatorom, Wojejnym Gubernatorom, zarządzającymъ cywilnymi sprawami, Jenerał-Gubernatorom, Gubernatorom Cywilnym i Naczelnikomъ miest, Gubernialnym i Obwodowym Rządóm, Władzom Wojskowym Kancellaryom i Sądowymъ miejscom; а do Najswiętszego Rządzącego Synodu i do wszystkichъ Departamentów Rządzącego Senatu i ogólnychъ ichъ Zebrzań przestać uwiadomienia. Dnia 8 Czerwca 1835 roku (w Heroldyi). (G. S.)

— Joachim Czerepanow, Mechanik Niżnietahilskich Górniczych PP. Demidowych fabryk, znajomy w okolicach kopalni Uralskich z urządzeniem mnożstwa użytecznychъ fabrycznychъ machin, w ostatnichъ czasachъ zajął się parowemi machinami. Zdarzyło się mu być w Anglii w 1821 roku; rychło potemъ wystawił dwie machiny parowe zwyczajnego ciśnienia, siły 30 i 40 koni. Machiny jego skutecznie działają w znanychъ miedzianychъ kopalniachъ fabryki Niżnietahilskiej, gdzie są one użyte do nieustannego wylewania wody, mocny napływ mającey, z głębokości 43 sążni. Potemъ urządził on jeszcze jedną machinę, siły 40 koni, w fabrykachъ sukcesorek Rastorgujewa.

Za staraniem Główney Zwierzchności fabryk paśma Uralskiego, Czerepanow Nayłaskawiey udarowany medalemъ srebrnymъ.

Syn tego Czerepanowa, zostającъ terazъ przy oycu, równie jak i onъ zamiętował Mеханиkę, а szczególniey parowe machiny. Dla rozwinienia jego zdolności i dla zachęcenia służby, następczona mu została sposobność być w Anglii, w zeszłymъ 1833 roku, gdzie on, w krótkimъ pobycie swoimъ, pilnie przykładał się do wszystkiego tego, co się do górnictwa odnosi, szczególniey starał się poznać parowe machiny lądowe, i pomimo wydarzających się trudności, już-to z nieznanomości języka, już z niemożności widzenia wewnętrznego składu machin, w działaniu będących, potrafił, za powrotemъ do

расположеніе машинъ, въ дѣйствиі находящихся, онъ успѣлъ, по возвращеніи своемъ въ Нижнетагильскіе заводы, въ томъ же 1833 году, устроить небольшой сухопутный пароходъ, на иждивеніи Гг. *Демидовыхъ*, съ помощію отца своего, опытнаго практика. При первомъ приступѣ къ исполненію сего предпріятія, встрѣчены были *Черепановымъ* слѣдующія затрудненія. Во первыхъ, печь, имъ избранная, не давала довольно жару, такъ, что котель долго, нагрѣвался, и паровъ оказывалось недостаточно; и во-вторыхъ, онъ былъ озабоченъ пріисканіемъ удобнаго механизма для содѣланія парохода его способнымъ ходить взадъ и впередъ безъ повараживанія, какъ то дѣлають обыкновенныя повозки. При необычайной смѣтливости *Черепановыхъ* и при данныхъ имъ способѣхъ, они однако же скоро достигли цѣли своей: сухопутный пароходъ, ими устроенный, ходитъ нынѣ въ обѣ стороны по нарочно приготовленнымъ на длинѣ 400 сажень чугуннымъ колесопротодамъ. Пароходъ ихъ неоднократно былъ въ дѣйствиі, и показалъ на дѣлѣ, что можетъ возить болѣе 200 пудъ тяжести, со скоростію отъ 12 до 15 верстъ въ часъ. Самый пароходъ состоитъ изъ цилиндрическаго котла длиною 5½ футовъ, діаметромъ 3-хъ футовъ, и изъ двухъ паровыхъ лежащихъ цилиндровъ длиною 9 дюймовъ, въ діаметрѣ 7 дюймовъ. После-первыхъ опытовъ, для усиленія жара, прибавлено въ котель нѣкоторое число паробразовательныхъ мѣдныхъ трубокъ, и теперь имѣется оныхъ до 80. Обратное движеніе машины, безъ поворота, производится нынѣ перемѣною впуска паровъ въ другую сторону, дѣйствиємъ эксцентрическаго колеса, приводящаго въ движеніе паровые золотники.

Запасъ горючаго матеріала, состоящаго изъ древеснаго угля, и потребной на дѣйствиі воды, слѣдуетъ за пароходомъ въ особомъ фургонѣ, которымъ далѣе прикрѣплена приличная повозка для всякой поклажи или для пассажировъ, въ числѣ 40 человекъ.

Прошедшею осенью, въ объѣздѣ по губерніи Г. Пермскаго Гражданскаго Губернатора *Селастеникова*, удостоились онъ сей пароходъ испытанія, и проѣхавъ на ономъ помянутую 400 саженную дистанцію, изъявилъ удовольствіе свое трудившимся въ устроеніи сего полезнаго для заводовъ предпріятія.

Упомянутые чугунные колесопротода, по которымъ ходилъ пароходъ, собраны въ Нижнетагильскомъ заводѣ для опыта; они назначены для употребленія при перевозкѣ рудъ, и будутъ перенесены въ непродолжительномъ времени.

По испытаніи сего парохода, *Черепановы* приступили къ устроенію другаго подобнаго парохода, нѣсколько болѣе прежняго; оный находится уже въ сборкѣ, и есть надежда, что можно будетъ приступить къ испытанію его въ скоромъ времени.

(Горн. Журн.)

Кизляръ 13-го Мая.

Въ ночи съ 8 на 9 число сего Мая мѣсяца пошелъ здѣсь довольно сильный дождь, который безпрерывно продолжался до 13-го числа утра, сопровождаемый съ 11 числа довольно порывистымъ вѣтромъ попеременно съ Запада и Сѣвера, отъ чего весь городъ почти покрылся водою, и нѣсколько десятковъ турлучныхъ домовъ и саклей были размыты. Сверхъ сего вода въ рѣкѣ Терекѣ до такой степени поднялась, что вышла изъ береговъ и залила степь и нѣкоторыя въ оной строенія на нѣскольکو верстъ, паромы вездѣ смыло и унесло; отъ этого три дня не было сообщенія города съ мѣстами, за паромами лежащими, и произошла остановка въ слѣдованіи почты линейной, отъ Сухобороздынской станціи къ Кизляру, а Астраханской изъ онаго.

(Сиб. В.)

Керчь, 18-го Мая.

16-го числа сего мѣсяца освящена и открыта для промышленности новая пристань, назначенная для нагрузки соли, которая обыкновенно перевозится отсюда въ Азовскіе порты на каботажныхъ судахъ, требующихъ съ полнымъ грузомъ не болѣе семи футовъ воды, а какъ въ головѣ пристани имѣется со всѣхъ трехъ сторонъ по 7½ футовъ глубины, то каботажныя суда могутъ приставать къ ней вполнѣ и нагружаться безъ малѣйшаго затрудненія. (К. Г.)

Варшава, 25-го Іюня.

Е. Свѣтлость, Князь Варшавскій, Намѣстникъ Царства, вчера поутру отправился въ Ново-Георгиевскую крѣпость. (Г. С.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 17-го Іюня.

Между солдатами здѣшняго гарнизона, обнаружилась весьма вредная цынготная болѣзнь; болѣе 300 чел. отъ нея страдаютъ. Причиною сему полагають безпрерывною одинаковую пищу.

Нишетагильскихъ фабрикъ, въ томъ же 1833 году, выставилъ великую лѣдовую машину паровую, наклѣдомъ П. П. *Демидовыхъ*, зъ помощію оца своего, дошведченнаго практика. За первымъ приступомъ до выполненія тѣхъ предпріятій, спотѣкалъ сѣ *Черепановъ* зъ наступленіемъ трудностями. Напрѣдъ, печь, переѣнъ выбранъ, не давалъ достаточнаго тепла, такъ, же котелъ длго сѣ нагрѣвалъ, и пары не было достаточнаго количества; и повторѣнъ былъ самъ вымысленіемъ стосовнаго механизма для зробиенія пароходу его здолнымъ до ходженія въ тылъ и напередъ безъ заврачана сѣ, какъ то робіа звычайне вozy. При нечвычайнаго мocy комбинацы *Черепановыхъ* и поданыхъ имъ способѣхъ, рыхло дошлъ своего цѣлу; лѣдова машина, переѣнъ нѣхъ урѣдзона ходиъ тѣразъ въ обѣ стороны, по переѣдзаныхъ колѣнахъ жѣлазныхъ, на 400 сажни. Пароходъ ихъ не разъ бы урѣдзона до дѣлаенія, и окарѣлъ въ рѣчѣ сѣмѣ, и зъ можѣ зчагнѣтъ вѣчеы 200 пудовъ цѣжару, зъ зчыбкосѣа 12 до 15 вѣорст на годзину. Сама машина склѣда сѣ зъ котѣмъ цилиндричнмъ, длгоосѣа 5½ стопы, шрѣднѣа 3 стопы и зъ двѣохъ паровыхъ позиомыхъ вѣлѣовъ, длгоихъ 9 cali, шрѣднѣа 7 cali. По переѣдзаныхъ дошведченіахъ для нагѣженія тепла, переѣдано до котѣа пѣвна лѣчѣбѣ паровыхъ рурѣкъ мѣдзаныхъ, а тѣразъ маѣа ихъ до 80. Обрѣтне дѣлаеніа машины, безъ поврѣту, ускѣтѣчнѣа сѣ тѣразъ переѣмѣна въпусчѣенія пары въ другуя сторону, дѣлаеніемъ котѣа эксцентричнмъ, порусчѣа сѣго парове золѣтнѣа.

Зapas матерыалу палнего, склѣдаѣа сѣ зъ вѣла дрѣзвнмъ и потрѣбнѣа до дѣлаенія воды, идѣе за пароходомъ въ особнмъ вozy, до кѣтѣрогѣ далѣе переѣмѣчаны переѣзвой вozy, для поѣженія чѣзгѣколы вѣа, лубъ для пассаѣерѣовъ, въ лѣчбѣ 40ту.

Переѣдлѣа есѣни, въ чѣасѣ обѣаду Губернѣа, П. Губернѣа Цывилны Пермскѣа *Сѣластѣнѣаковъ*, засчѣчы-цѣтъ тѣ машину дошведченіемъ, и переѣчѣавшы на нѣеы вѣчѣеы вѣспѣмнѣона одлѣгѣосѣ 400 сажни, ошѣдѣчылъ за доволѣеніа сѣе для тѣхъ, ко парѣовали надъ утворѣеніемъ такъ поѣтѣчнмъ для фабрыкъ переѣдѣзѣчѣа.

Вѣспѣмнѣона вѣчѣеы жѣлазне колѣеа, по кѣтѣрыхъ бѣгѣа машина, зебрѣне сѣа въ Нишѣтагильскѣа фабрычѣа для дошведченія, а переѣчѣа зѣна до урѣчѣа въ переѣзѣеніи руды, и въ недлгоѣмъ чѣасѣ зѣстанѣ переѣвѣзѣиѣ.

По дошведченіи тѣа машины, *Черепановы* за-жѣли сѣа урѣдѣеніемъ другуѣа подобнѣа машины, нѣеколычѣеы одъ переѣдзѣа; жузъ сѣа она склѣда, и естъ на-дѣеа рыхлѣа переѣдѣенія до чѣынѣенія дошведчѣенъ. (Дз. Г.)

Кизляръ, дня 13 Мая.

Въ нocy зъ 8го на 9ты тѣражнѣеышѣа Мая, зачѣа ту падаѣ дошѣеы вѣелѣа дѣсчѣа, кѣтѣрѣа тѣрѣа чѣагѣа до дня 13 рѣано, а одъ дня 11 былъ зъ порывчѣымъ вѣатрѣмъ на переѣмѣна зъ Заходу и Пѣлнѣоы, переѣа ко чѣае правѣе мѣаство зѣаѣло залѣне водѣа, а кѣлѣадзѣаѣа лѣпанѣа и дрѣахъ бѣдовѣа зѣаѣаѣа рѣзѣмыѣ. Надѣто, водѣа въ рѣчѣе Тѣреку такъ поднѣосѣа сѣа, же вѣыстапѣа зъ брѣзѣговъ и залѣаа степы и нѣекѣтѣре на нѣхъ бѣдовѣа на кѣлка вѣорстъ, переѣвозы вѣсчѣдѣеа зѣаѣаѣа рѣоzerрѣване и унѣесѣоне; одъ тѣго чѣасу, тѣры днѣ не было коммѣунакѣа мѣаствъ мѣаствѣа лѣжаѣемѣа за переѣвозамѣа, а такѣе бѣаа переѣрѣва въ ходѣеніи почѣты лѣнуѣеы, одъ Сѣхѣоборѣдзѣнскѣа стѣацы до Кѣзлару, и Астрѣчанскѣа зъ Кѣзлару.

(Г. С. Р.)

Керчь, дня 18 Мая.

Дня 16 т. м. пошѣвѣчѣона и отворзѣна зѣаѣаа для переѣмѣлу переѣстанъ новѣа, переѣчѣа зѣна до лѣдовѣанія соли, кѣтѣрѣа звычайнѣа переѣвожа зѣадо до портѣовъ Азовскѣа морза на статѣкахъ переѣбрѣжнѣыхъ, зъ пѣлнымъ лѣадѣнѣемъ потрѣбѣаѣахъ не вѣчеы надъ сѣдѣмъ стопъ воды, а же въ гѣловѣа переѣстанѣа зѣа вѣсчѣдѣахъ тѣрѣахъ стрѣнъ естъ по 7½ стопъ гѣлѣокоосѣа, переѣто статѣа переѣбрѣжнѣа мо-гѣа заваѣнѣа до нѣеы и бѣдѣа лѣдовѣанѣемѣа безъ наѣмнѣеышѣа труднѣосѣа. (Г. Н.)

Варшава, дня 25 Чѣрѣвѣа.

Ю. Фѣлдмаршѣаѣкъ, Хѣаѣѣеъ Варшавскѣа, Намѣстѣнѣа Крѣоѣствѣа, вѣчѣора вѣеѣчѣа до тѣвердѣа Сѣвѣгѣтѣго Жѣрзѣго. (Г. С.)

ВІАДОМОСІИ ЗАГРАНИЧНЕ.

Австрія.

Вѣенѣа, дня 17 Чѣрѣвѣа.

По мѣждѣа жѣоѣнѣерѣамѣа заѣлоги тѣеышѣеы покарѣа сѣа шѣкорбуѣа бѣрѣдо зѣадлѣивы: переѣшѣо 300 лѣдѣа естъ тѣа слѣбоосѣа доѣкнѣаѣтѣыхъ. Переѣчѣаа еѣеы поѣстанія, ма бѣдѣа чѣагѣа жѣднѣостѣаѣносѣа покарѣму.

— О созваніи Трансильванскаго Сейма совершенно умолкли; полагають, что онъ будетъ собранъ осенью.

— Лагерь подъ Брюномъ, какъ о семъ прежде было извѣщено, не будетъ; впрочемъ подтверждается, что вмѣсто сего, будутъ назначены обыкновенные военные маневры, въ Италіи. Императоръ въ будущемъ году намѣренъ посѣтить Италіанскія страны и короноваться въ Медіоланѣ, какъ Ломбардско-Венеціанскій Король; а послѣ сего онъ будетъ короноваться, какъ Императоръ Австрійскій; такъ по крайней мѣрѣ разглашаютъ. Императрица въ семъ еще году будетъ короноваться Венгерскою Королевою.

— Турецкій Посланникъ при Лондонскомъ Дворѣ, *Намикъ-Паша*, пробывъ здѣсь нѣсколько дней, отправился въ дальнѣйшій путь къ Константинополю. Извѣстіе, будто бы Турецкій флотъ не въ Триполь, но въ другое мѣсто назначенъ, не подтверждается. (G. C.)

Краковъ, 11-го Іюня.

Здѣшній Университетъ большую понесъ потерю. 11-го ч. с. м. скончался здѣсь Профессоръ Библиографіи и Библіотекаръ Университетской Библіотеки, одинъ изъ первыхъ Польскихъ Литераторовъ *Георгій Самуилъ Бантке*.

— Отправленные въ Вѣну Депутаты здѣшняго города, *Г. Галлеръ* и *Графъ Скорупка*, коимъ поручено изъяснить Императору *Фердинанду*, какъ Покровителю нашему, чувствіе сожалѣнія по поводу кончины Императора *Франца*, а вмѣстѣ и желаніе, дабы Его Величество и впредь не лишалъ покровительства сію Республику, на дняхъ возвратились въ Краковъ. (G. C.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 16-го Іюня.

Въ прошедшій Четвергъ, Индѣйскій Князь, *Дшамугединъ*, посѣтилъ Короля въ Виндзорскомъ Дворцѣ, а вечеромъ съ Королемъ обѣдалъ. На другой день возвратился онъ въ Лондонъ.

— *Morning Chronicle* увѣряетъ, что Англійскій Кабинетъ, узнавъ о перемѣнахъ происшедшихъ въ Лиссабонѣ, и причину, по коей новое учреждено Министерствъ, послалъ тотчасъ курьера къ Маршалу *Салданья* съ объявленіемъ, что въ случаѣ предположеннаго бракосочетанія Королевы съ Герцогомъ *Немурскимъ*, Англія прекратитъ нынѣшнее свое расположеніе къ Португаліи; Королева можетъ слѣдовать своему мнѣнію, но тогда ни въ какомъ случаѣ, она не должна ожидать помощи отъ Англіи. Сего же вечера, Маршалъ *Салданья* извѣстилъ Лорда *Говарда де Вальдена*, что предположенное бракосочетаніе совершенно оставлено.

— 250 Мигуэлистовъ, ушедшихъ изъ Острововъ Зеленаго Мыса, снабженные деньгами и оружіемъ, прибыли къ острову Св. Томы на лодкѣ ими взятой. У нихъ тотчасъ отобрано оружіе и начато надъ ними слѣдствіе.

— Производимое слѣдствіе, по поводу происшествій и волненій въ Вольфергамптонѣ, уже кончено. Убѣдились, что ни мирные судьи, ни войско, не заслуживаютъ порицанія; все зло происходитъ отъ недостаточной системы, оставляющей большіе города безъ полицейской власти, и сему должно помочь, какъ можно скорѣе.

17-го Іюня.

Герцогъ *Леопольдъ* Сицилійскій и Графъ *Матушевизъ* третьяго дня прибыли сюда изъ Парижа.

— Правительство объявило, что земледѣльцы переселяющіеся въ Австралію, вмѣсто нынѣшней ссуды по 20 ф. стер., будутъ получать оную даромъ. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 12-го Іюня.

Въ письмѣ изъ Лиссабона отъ 27-го Мая, увѣряютъ, что составъ новаго Министерства, имѣть связь съ предположеннымъ вновь бракосочетаніемъ Королевы. Прежніе Члены Кабинета, всѣ противились замужеству ея съ Герцогомъ *Немурскимъ*, вторымъ сыномъ Французскаго Короля, на сторонѣ коего составила весьма сильная партія, поддерживаемая почетною Дамой Марграфинею *Фикальо*, и ея шуриномъ *Дон-Том. де-Малло*. Не смотря на удовольствіе, сдѣланное публикѣ новымъ выборомъ Членовъ Кабинета, нѣкоторые не безъ основанія полагають, что новые Министры не долго удержатся.

— Князь *Терсейра*, остался Военачальникомъ Португальской арміи.

— Озволаніи сейму Сидмигородзkiego, учіећо zupełnie; sądzą jednakże, iż w jesieni zgromadzony będzie.

— Oboz pod Brynem nie będzie miał tego roku miejsca, jak o tém nieco dawniej doniesiono; potwierdza się jednakże, że natomiast będą przedsięwzięte zwykłe ćwiczenia wojskowe we Włoszech. Cesarz ma zamiar zwiedzić w roku przyszłym włoskie krainy i koronować się w Medyolanie, jako Król Lombardzko-Wenecki. Później będzie się podobno koronował także jako Cesarz Austriacki; tak przynajmniej głoszą. Cesarzowa ma się jeszcze tego roku koronować na Królową Węgierską.

— Posel Turecki przy Dworze Londyńskim, *Namik-Pasza*, zabawiwszy tu dni kilka, udał się wczoraj w dalszą drogę do Stambułu. Wiadomość, jakoby flota turecka inne przeznaczenie, nie Trypol, miała, nie potwierdza się. (G. C.)

Kraków, dnia 14 Czerwca.

Uniwersytet nasz wielką poniósł stratę. Dnia 11 b. m. umarł tu Professor bibliografii i bibliotekarz Uniwersyteckiej biblioteki. *Jerzy Samuel Bantke*, jeden z pierwszych literatów Polski.

— Wystąpi do Wiednia Deputowani miasta tutejszego, *P. Haller* i *Hrabia Skorupka*, którzy mieli polecenie złożenia Cesarzowi *Ferdynandowi*, naszemu Dostojnemu Opiekunowi, uczuć żalu z powodu zgonu s. p. Cesarza *Franciszka*, oraz przedstawienia życzeń, ażeby naszej rzeczypospolitej i nadal wysokiej opieki swojej udzielać raczył, powrócili w tych dniach do Krakowa. (G. C.)

Wielka Brytania i Irlandya.

Londyn, dnia 16 Czerwca.

Zeszłego czwartku odwiedził Króla w zamku Windsor, indyjski Xiążę *Dshamuhedin*, a wieczorem obiadował z Królem. Nazajutrz wrócił do Londynu.

— *Morning-Chronicle* zapewnia, że Gabinet Angielski, powziąwszy wiadomość o zmianach zaszytych w Lisbonie i o pobudkach, dla których nowe ustanowiono Ministerjum, wysłał natychmiast gońca do Marszałka *Saldanha* z oświadczeniem, iż w razie zamierzonego małżeństwa Królowey z Xięciem *Nemours*, Anglia zerwałaby dotychczasowe stosunki swoje z Portugalią; wolno jest Królowey iść za własnym wyborem, ale natenczas nie może polegać na pomocy Anglii. Jeszcze tegoż dnia wieczorem, doniósł *Saldanha* Lordowi *Howard de Walden*, że zamierzonego małżeństwa stanowczo zamiechano.

— Ci 250 Miguelistów, którzy zbiegli z wysp Przyładka Zielonego, opatrzeni pieniędzmi i bronią, przybyli do wyspy Św. Tomasza, na szonerze przez nich zabrany. Odebrano im natychmiast broń i rozpoczęto śledztwo.

— Śledztwo przedsięwzięte z powodu wypadków i zaburzeń w Wolverhampton, zostało ukończone. Przekonano się, że ani Sędziowie pokoju, ani wojsko nie zasługuje na naganę; wszystko złe pochodzi z niedostatecznego systemu zostawującego wszelkie miasta bez wiedzy policyjney, czemu jak najprędzej zaradzić wypada.

Dnia 17.

— Xiążę *Leopold* Sycylijski i *Hrabia Matuszewicz*, przybyli tu dnia onegdajszego z Paryża.

— Rząd ogłosił, że rolnicy i rzemieślnicy przesiedlający się do Australii, zamiast pożyczki dotychczasowej, w ilości 20 funtów szterlingów, będą otrzymywali w darze tę sumę. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 12 Czerwca.

W liście, pisanym z Lisbony pod dniem 27 Maja, zapewniają, że utworzenie nowego Ministerjum ma związek z planami nowego zamężcia Królowey. Dawniejsi Członkowie Gabinetu byli wszyscy przeciwni małżeństwu z Xięciem *Nemours*, drugim synem Króla Francuzkiego, za którym utworzyło się da Dworze bardzo silne stronnictwo, mające na czele Margrabinę *Ficalho* damę honorową i szwagra teyże *Don Thom. de Mallo*. Pomimo zadowolenia, sprawionego w publiczności przez nowy wybór Członków Gabinetu, są tacy, którzy, nie bez słusznej przyczyny, sądzą, iż nowi Ministrowie, nie długo się utrzymać potrafią.

— Xiążę *Terceiry* pozostał przy naczelném dowództwie wojska Portugalskiego.

— Кажется, что наборъ охотниковъ изъ Франціи для Испанской Королевы, не будетъ успешенъ: ибо Французы не благопріятствуютъ сему Государству; у нихъ есть пословица, довольно всѣмъ извѣстная: „Мы отъ Испаніи никогда ничего добраго не имѣли.“ Французскіе Карлисты весьма надѣются на успѣхи *Донъ-Карлоса*.

— Когда въ Палатѣ Депутатовъ происходили переговоры о бюджетѣ на 1836 годъ, и нѣсколько Депутатовъ предложило за нужное удержать еще лотерею до 1840 года, какъ установленіе, приносящее казны 18 милліоновъ дохода, коему подобнаго найти не легко: то, по сему поводу, Министръ Финансовъ, представилъ слѣдующее кратко изображенное состояніе финансовъ:

„Я не говорю здѣсь о лотерей, сказалъ Министръ; но о состояніи финансовъ, которое представлено весьма бѣдственнымъ. Сказывали, что ежедневными долгами, мы себѣ копаемъ большую пропасть. Еслибъ дѣйствительно это такъ было, я не стоялъ бы сегодня на сей кафедрѣ, ни впереди Министрства Финансовъ. Напротивъ дѣла находится совсѣмъ въ другомъ видѣ, въ чемъ не трудно мнѣ убѣдить Васъ. Вы приняли бюджетъ на 1834 годъ, но послѣ принятія уже, произошли такіе случаи, которые заставили Васъ согласиться на чрезвычайный заемъ, простирающійся до 52 милліоновъ. Хотя сии 52 мил. казались сперва недостаточными; но нынѣ явствуется, что расходъ составлялъ только 38 мил.; и еслибъ первоначально принятый Вами бюджетъ, не былъ обремененъ чрезвычайными расходами, я могъ бы Вамъ теперь представить, 14 милліоновъ, излишней суммы. Милостивые Государи! Когда хотимъ говорить о бюджетѣ, мы непременно должны различать обыкновенные расходы отъ чрезвычайныхъ. Нельзя надѣяться, чтобы обыкновенные источники были достаточны для непредвидимыхъ расходовъ; для нихъ нуженъ кредитъ. Теперь посмотримъ на бюджетъ 1835 года. Со времени собранія голосовъ на сей бюджетъ, Вы увеличили расходы согласившись на 37 мил. займа; но не смотря на то, бюджетъ и нынѣ еще въ равновѣсіи. Помощію прибавочной суммы 11 милліоновъ на 5-ть первыхъ мѣсяцевъ, и сбереженныхъ 6 милліоновъ, мы поддержали равновѣсіе: ибо точно столько (17 милліоновъ), составляютъ теперь государственные расходы. А потому въ 1834 году бюджетъ въ 14-ть мил. былъ выгоднѣе, а въ 1835, находится въ равновѣсіи. Для того надлежало бы перестать мыслить о худомъ состояніи нашихъ финансовъ, и упрекать Правительство, что оно увеличиваетъ расходы, тогда какъ оно всевозможно старается исправить финансовое состояніе Франціи.“

— Въ письмѣ изъ Мадрита отъ прежняго числа (1 Юня) предшествующемъ извѣстію о рѣшеніи Англіи и Франціи относительно посредничества, между прочимъ читаемъ слѣдующія замѣчанія, заимствованныя, кажется, изъ хорошаго источника:

„Ожидаемый изъ Франціи отвѣтъ можетъ притти чрезъ недѣлю; если онъ будетъ содержать согласіе на посредничество: то исчезнетъ весь страхъ и Г-нъ *Мартинесъ-де-ла-Роза* будетъ почитать себя спасителемъ престола; Королевское постановленіе объявить его подпорку, дальнѣйшаго же раскрытія дѣла, мы ожидать должны послѣ. Если отвѣтъ будетъ таковъ, что оставить только видъ нѣкоторой надежды: то въ семъ случаѣ, нельзя ручаться, удастся ли Министрамъ симъ образомъ проложить лучшую дорогу, чтобы избавиться свѣда при помощи Французскаго Посланника, хорошо будущаго въ дѣлахъ сего Государства. Теперь посмотримъ на положеніе Карлистовъ. Сосѣдственные Государства безъ сомнѣнія спросятъ: возможно ли, чтобы Королева при всѣхъ средствахъ, находящихся въ Ея власти, не могла одержать верхъ надъ партією, которую намъ представлено только шайкою? На сіе отвѣчаю: съ именемъ Испаніи столь много соединено славныхъ воспоминаній, что сіяніе прошедшаго, навлекаетъ на темную сущность обольстительный блескъ. Но взоръ который онымъ не легко помрачится, замѣтитъ, что слабость, невѣдѣніе, легкомысліе, корыстолюбіе суть препоны останавливающія со времени кончины Фердинанда VII, въ движеніи колесо Государственной машины. Сіе колесо должно сокрушиться, и на его мѣсто устроено быть другое. Ежедневно получаемыя изъ провинцій извѣстія подтверждаютъ, что *Донъ-Карлосъ* имѣетъ на своей сторонѣ большинство народа, который однакожь безъ оружія; большая часть средняго класса народа еще колеблется; если *Донъ-Карлосъ* выступитъ, тогда она къ нему присоединится. Его партія пріобрѣла бы весьма сильный нравственный перевѣсъ, еслибъ Франція отказала въ помощи Королевы, и сіе заставляло насъ спросить, что въ семъ случаѣ сдѣлало бы войско и приверженные къ ней еще въ провинціи?

— *Zdaje się, że werbowanie we Francyi dla Królowej Hiszpańskiej nie pójdzie pomyślnie: bo Francuzi nie są dla tego kraju przychylni, i dosyć upowszechnioném jest między niemi przysłowie: „Z Hiszpanii nigdyśmy nic dobrego nie mieli.“* Karoliści Francuzey pokładają wielkie nadzieje w powodzeniu *Don Carlosa*.

— Gdy w Izbie Deputowanych naradzano się nad budżetem na rok 1836, i gdy kilku Deputowanych wniośto potrzebę zostawienia loteryi do 1840 roku, jako instytucyi, przynoszącej skarbowi 18 milionów dochodu, którego by żąd inąd nie łatwo było otrzymać, Minister skarbu przedstawiał z tego powodu Izbie następujący krótko skreślony obraz stanu finansów:

„Nie mówię tu o loteryi,“ rzekł Minister, „ale o stanie finansów, który wystawiono, jako bardzo opłakany. Mówiono, że codziennie nowemi długami większą przepaść wykopujemy dla siebie. Gdyby tak rzeczywiście było, nie stałbym dzisiaj na tej mównicy, ani na czele Ministerstwa skarbu. Inaczej rzeczy się mają i nie trudno mi będzie przekonać was o tém. Przyjeliście budżet na rok 1834: ale już po przyjęciu zdarzyły się wypadki, które was zniewoliły do zezwolenia na nadzwyczajny kredyt, aż do summy 52 milionów. Choć te 52 miliony, początkowo niedostatecznem się zdawały, okazało się teraz, że wydatek tylko 38 milionów wynosił; i gdyby budżet, który początkowie przyjęliście, nie był nadzwyczajnymi wydatkami obciążony, mógłbym wam teraz okazać 14 milionów, jako zbywającą sumę. Mości Panowie! Gdy o budżecie chcemy mówić, winniśmy koniecznie rozróżnić wydatki zwyyczajne od nadzwyczajnych. Trudno się spodziewać, aby zwyčajne źródła wystarczyły na nieprzewidziane wydatki; tym kredyt zaradza. Zobaczmy teraz budżet 1835 roku. Od czasu głosowania nad tym budżetem, powiększyliście wydatki przyzwoleniem na kredyt o sumę 37 milionów, pomimo tego, budżet jest dziś jeszcze w równowadze. Za pomocą dodatkowej summy 11 milionów na 5 początkowych miesięcy i oszczędzonych 6 milionów, utrzymaliśmy równowagę, bo właśnie tyle (17 milionów) wydatki krajowe dotychczas wnoszą. A zatem w roku 1834 budżet o 14 milionów stał lepiej, a w 1835 stoi w równowadze. Należałoby więc przestać wyobrażania sobie w smutnym stanie naszych finansów, i wyrzucenia Rządowi, jakoby deficit ciągle powiększał, gdy ten wszystkiemi siłami stara się o polepszenie finansowego położenia Francyi.“

— W liście pisanym z Madrytu pod dawniejszą nieco datą (1 Czerwca), poprzedzającym wiadomość o postanowieniu Francyi i Anglii względem interwencji; czytamy między innemi następujące uwagi, z dobrego, jak się zdaje stanowiska:

„Oczekiwana z Francyi odpowiedź w ośmiu dniach może nadejść: jeśli przyjdzie z potwierdzeniem interwencji, ostrygnie obawa; P. *Martinez-de-la-Rosa* uratowanie tronu, będzie za swoje dzieło uważał, estatuto real ogłosi go za swoje podporę, a na dalsze rozwinięcie rzeczy oczekiwać będziemy musieli. Jeśli odpowiedź tak będzie dana, że zostawi pozór jakiegось nadziei, w takim przypadku, trudno odpowiedzieć, czy się powiedzie Ministrom, pozorem tym, utorować lepszą do wyścia drogę, za pomocą Francuzkiego Pośta, znającego dobrze interesy tego kraju. Przypatrzmy się teraz położeniu Karolistów. Zapytają się hezwąpienia ościennie kraje: jak to być może, aby Królowa, przy wszystkich w jej mocy będących środkach, nie mogła wziąć górę nad stronnictwem, które nam jako bandę wystawiono? Na to odpowiadam: do imienia Hiszpanii przywiązanych jest tak wiele chwalebnych wspomnień, że blask przeszłości rzuca fundzący połysk na ciemną obecność. Lecz oko, które nim zaślepić się nie da, dustrzeże, że niedolność, niewiadomość, lekkomyślność i chciwość, są zawadami, które koło maszyny Państwa, od śmierci Ferdynanda VII w biegu tamują. To koło musi się skruszyć; na jego miejsce, nowe musi być wprawione. — Codziennie przybywające doniesienia z prowincyi potwierdzają, że *Don Carlos* ma za sobą większość ludu, ale ta większość jest bez broni; większa część średniej klasy ludu jeszcze się waha; ale jeśli *Don Carlos* wystąpi, przyłączą się do niego. Jego stronnictwo zyskałoby nadzwyczajnie silną przewagę moralną, gdyby Francya odmówiła pomocy Królowej, a to naprowadza nas na pytanie: co w tym przypadku zrobiłoby wojsko i wierne jeszcze prowincye? Zapewne *Valdez* dla zorganizowania armii, cofnąłby się z nią za Ebro, a demagogiczni władcy w Madrycie, wyznacziliby na jego miejsce innego exaltowanego wodza. *Zumala-Carreguy*, ponieważ mu trudno od swoich Biskayskich

Вѣроятно *Вальдецъ* для сформированія арміи отступилъ бы съ нею за Эбро, а демагогическіе правители въ Мадридѣ, избрали бы на его мѣсто другаго, пылкаго вождя. Поелику Генералу *Сумалакаррегеви* не легко отлучиться отъ своихъ Бискайскихъ братьевъ, то онъ послалъ бы войска въ Кастилію, которыми командировалъ бы Графъ *Эспанья*, а *Мерико* облегчалъ бы дорогу въ Мадридъ. Находящееся тамъ новое войско, вѣроятно бы разошлось, или устремилось на Мадридъ. Если бы сіе послѣдовало, то Королева въ такомъ открытомъ мѣстѣ, какимъ была бы тогда столица, не могла бы удержаться; она была бы принуждена скрыться въ Андалузію или Валенцію. Остатки войска разбѣжались бы между герилласами или обратились въ Каталонію, помогать тамошнимъ демагогамъ. Аррагонскій Генераль-Капитанъ *Алварецъ* 26-го числа послалъ воззваніе ко всѣмъ Аррагонцамъ, способнымъ носить оружіе, дабы они, составивъ всеобщее ополченіе, столь возможно скорѣе, явились въ городъ Малленъ, гдѣ они совокупно, будутъ сражаться за Государство. Генераль-Капитанъ, смиръ поступкомъ, къ которому не былъ уполномоченъ, поставилъ Правительство въ затруднительное положеніе. Въ Испаніи, гдѣ переходъ отъ одного званія къ другому, столь скоръ, легко можетъ случиться, что вся лѣвая сторона рѣки Эбро, обманутая ожиданіемъ помощи отъ Франціи, присоединится къ *Сумалакаррегеви*. Другіе полагаютъ, что въ Каталоніи и въ Верхней Аррагоніи объявили желаніе соединиться съ Франціею.

15-го Іюня.

Вчера вечеромъ Правительство получило по телеграфу извѣстіе изъ Байонны, что Королева согласилась на отставку Г-на *Мартинезъ-де-ла-Розы*. Графъ *Торрено* назначенъ Президентомъ Совѣта Министровъ, и временно-управляющимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, будучи вмѣстѣ и Министромъ Финансовъ.

16-го Іюня.

Герцогъ *Орлеанскій*, совершить въ семь году путешествіе по Швейцаріи, если не будетъ лагеря при Компинь и Ст. Омерѣ.

— Князь *Таллейранъ* выѣхалъ уже въ свои помѣстья въ Авенъ. *Courrier Français* утверждаетъ, что путешествіе сего дипломата въ Вѣну еще не оставлено.

— Увѣряютъ, что Маршалъ *Клозель*, отправляется въ Лондонъ съ порученіями Правительства.

17-го Іюня.

Temps говоритъ: „Король ожидаетъ только окончанія нынѣшнихъ засѣданій, а послѣ предприметъ перемѣны въ своемъ Кабинетѣ. Кажется, что выйдутъ изъ оного Министры, благопріятствующіе посредничеству и Апрельскому процессу. Увѣряютъ, что Князь *Таллейранъ*, искренне совѣтовалъ Королю, уклониться отъ Доктринеровъ.“

— По словамъ журнала *Constitutionnel*, будто бы Графъ *Себастьяни* прислалъ депеши съ увѣдомленіемъ, что Виги никоимъ образомъ не соглашаются на то, дабы Принцъ изъ Бурбоновъ, занимающій въ Португаліи мѣсто Фамиліи Браганца. Симвъ образомъ испровергается надежда на бракосочетаніе Герцога *Немурскаго* съ Королевою *Донною-Маріею*. Въ сей депешѣ будто бы Г. *Себастьяни* сказалъ такъ: „День, въ которомъ бы Виги согласились на подобный уговоръ, былъ бы послѣднимъ Министерства *Мельбурна*.“

20-го Іюня.

Герцогъ *Орлеанскій* въ сопровожденіи своихъ Адъютантовъ и Секретаря Г. *Боамилон*, отправился въ Швейцарію.

— Сказываютъ, что Король подписалъ наименованіе Маршала *Клозеля* Губернаторомъ Алжира. Однако жъ сіе еще недостоверно.

— *Мониторъ* пишетъ: „Телеграфическая депеша изъ Байонны отъ сегодняшняго 19-го числа извѣщаетъ, что 16-го ч. Генераль *Сумалакаррегеви* сильно раненъ въ правую лядвею, и отвезенъ въ Дуранго. 18-го числа все еще продолжалась осада Вильбао. Мы ожидаемъ извѣстія отъ *Вальдеца*, который началъ дѣйствовать, дабы сію крѣпость освободить отъ осады.“ (G. C.)

Германія.

Франкфуртъ 12-го Іюня.

На третій день праздника Сочествія Св. Духа, въ который обыкновенно, половина Франкфурта выходитъ въ Нидерландскую рошу, случилось на семь мѣстъ происшествіе, бывшее поводомъ къ разнымъ толкамъ. Сдѣлалась драка, въ которую принуждена была вмѣшаться вооруженная полиція и войско. Но когда Командиръ державній караулъ

оддѣлить себѣ братъ, поставилъ войска до Кастиліи, въ которой доводилъ бы *Храба Испанна*, а *Мерико* торовалъ бы дорогу до Мадрыту. Свѣже, находящееся тамъ войско, разошлось бы zapewne, або рзучило бы на Мадрыт. Гдыбы то настало, Крѣлова в так отwartem mieyscu, jakimъ bytaby wtedy stolica, nie mogtaby sie utrzymac; musialaby schronic sie do Andaluzii lub Walencyi. Szczatki woyska rozbiegtyby sie na Gierylasow lub sie udaly do Katalonii dla wspierania tamteyszych demagogow. Jeneralny Kapitan Arragonii *Alvarez*, wydalъ wlasnie (25 przeszlego miesiaca) odezwę do wszystkich Arragonczykow, zdolnych do broni, aby jak najszybciej stawili sie w mieście Mallen, gdyz w massie, jako pospolite ruszenie, za kray walczyc beda. Jeneralny Kapitan tym krokiem, do ktorego nie byl upowazniony, postawil Rzad w przykrem polozeniu. W kraju, w ktorym przeyscia, z jednego stanu do drugiego sa tak szybkie, jak w Hiszpanii, nie zbywa na ludziach, ktorzy utrzymuja, ze cała lewa strona rzeki Ebro, omylona, w oczekiwanej od Francji pomocy, przytaczajacy sie do *Zumala-Carreguy*. Inni niemajacy, ze w Katalonii i wyzszej Arragonii, oswiadczone zyczenie polaczenia sie z Francja.“

Dnia 15.

Wczora wieczoremъ otrzymał Rzadъ przez telegrafъ wiadomoscъ z Bayonny, ze Krolowa Hiszpaniska przyjeta dymissja P. *Martinez-de-la-Rosa*. Hrabia *Torreno* zostalъ mianowany Prezesem Rady Ministrów i tymczasowie kierujacym Ministerstwemъ interessowъ zagranicznych, nie przestajacъ bydzъ Ministremъ skarbu.

Dnia 16.

Xiazę *Orléans* odbędzie w tym roku podróz po Szwajcaryi, jezeli nie beda zalozone obozy pod Compiègne i Saint-Omer.

— Xiazę *Talleyrand* wyjechał juz do dóbrъ swoich w Avesnes. *Courrier Français* utrzymuje, ze podróz tego dyplomata do Wiednia, nie jest jeszcze zaniechana.

— Zapewniaja, ze Marszałekъ *Clauzel*, udaje sie do Londynu w zleceniachъ Rzadowychъ.

Dnia 17.

Temps powiada: „Krolъ czeka tylko na ukończenie terazniejszychъ posiedzen, dla przedsiwzięcia zmianъ w gabinecie swoim. Zdaje sie, izъ wystapią z niego Ministrowie przychylni interwencyi i processowi kwietniowemu. Zapewniaja, ze Xiazę *Talleyrand* doradzalъ szczerze Krolowi, aby sie odtaczylъ od doktrynerowъ.“

— Wedlugъ dziennika *Constitutionnel*, miałъ przyslacъ Hr. *Sebastiani* depesze z doniesieniem, ze Whigowie nie mogą żadną miarą przyzwolicъ na to, azeby Xiazę z rodziny Burbonowъ, zajmowalъ mieysce rodziny Braganza w Portugalii. Tym sposobem, upadaja widoki ożenienia Xiezcia *Nemours* z Krolową *Donną Maryą*. W tej depeszy miałъ sie P. *Sebastiani* w ten sposobъ wyrazić: „Dzien, w ktorymby Whigowie na podobną przyzwolili kombinacya, bylby ostatnimъ Ministerstwa *Melbourn*.“

Dnia 20.

Xiazę *Orleaniski* wyjechał do Szwajcaryi w towarzystwie swoichъ Adjutantów i swego Sekretarza P. *Boismilon*.

— Krolъ miałъ podpisacъ nominacya Marszałkaъ *Clauzel* na Gubernatora Algieru. Co jednakъ nie jest jeszcze pewnemъ.

— *Monitor* pisze: „Depesza telegraficzna z Bayonny daty dzisiejszej (19) donosi, ze dnia 16 Jeneralъ *Zumala-Carreguy* zostalъ ciężko raniony w prawe udo; odwieziono go do Duranho. Dnia 18 nie ustawało obleganie Bilbao. Oczekujemy na wiadomosci od *Valdeza*, który rozpocząłъ poruszenia, aby uwolnicъ tę twierdzę od oblężenia.“ (G. C.)

Niemcy.

Frankfort, dnia 12 Czerwca.

W trzeci dzień uroczysty Zielonychъ Świątek, w którymъ pospolicie połowa Frankfortu do Niderlandzkiego lasku wychodzi, wydarzyłъ się w témъ mieyscu wypadek, który do rozmaitychъ domysłów dalъ powód. Wszczęła się bitwa, w którą zbroyna Policja i woysko wdać się musialy. Ale kiedy trzymajacy straż dowódzca zagrozilъ, ze ognia dadzъ kazę, uspokoili się burzy-

объявлялъ, что она велитъ стрѣлять, укротилось волненіе; послѣ сего виновные взяты подъ стражу. Дѣло сіе передано будетъ въ Уголовный Судъ, ибо нарушители спокойствія сопротивлялись вооруженной силѣ.

17-20 Июня.

Герцогъ *Нассаускій* проѣхалъ чрезъ *Вирцбургъ* въ *Карлсбадъ*; увѣряють, что онъ отсюда поѣдетъ въ *Петербургъ*.

Гамбургъ, 22-го Іюня.

Императорско-Россійскій Вице-Кандиеръ Графъ *Нессельродъ*, 18-го ч. с. м. прибылъ въ Травеминдъ и тотчасъ отправился къ Королевско-Датскому чрезвычайному Посланнику при Россійскомъ Дворѣ, Графу *Блерке*, въ сопровожденіи Г. *Рибоньера*. Оба они пробывъ тамъ два дня, вчера пріѣхали въ Гамбургъ. (G. C.)

Т у р ц і я.

Отъ границъ Босніи, 5-го Іюня.

Въ Албанскомъ портѣ Вали-ди-Носе, на Турецкомъ бригѣ, послѣ 45-дневнаго плаванія туда прибывшемъ, появилась моровая язва; и уже 3 чело-вѣкъ отъ нея умерло. По сему случаю, Загребское Правленіе, объявило сію Турецкую область зачум-ленную, и запертою въ границахъ, оно даже учре-дило пограничный кордонъ и приказало наблюдать около береговъ на назначенныхъ нарочно для сего судахъ, дабы прервать сообщеніе и прекратить тай-ную торговлю, отъ которой могла бы распространять-ся зараза. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Казалось бы, что успѣхи, сдѣланные въ Астрономіи и въ Наукѣ мореплаванія, усовершенствованіе инструментовъ, безпрестанныя исправленія географическихъ картъ, точное обозначеніе береговъ и пр. должны были нынѣ уменьшить число погибающихъ въ морѣ кораблей; но на дѣлѣ выходитъ противное. Въ Ллойдовыхъ извѣстіяхъ вычислено, что съ 1793 по 1829 годъ Англійскій коммерческій флотъ каждый годъ въ продолженіе сего времени терялъ среднимъ числомъ по 557 судовъ; въ 1833 году было болѣе 800 кораблекрушеній. Нѣтъ сомнѣнія, что съ распространеніемъ нашей торговли, проникнувшей во все моря, должны умножиться и эти несчастные случаи; однако жъ, мы убѣждены, что изъ сего числа двѣ трети судовъ погибаетъ отъ мѣстныхъ причинъ, кои суть: 1-е ошибочныя правила, на коихъ основаны страховыя компаніи; 2-е) худое и небрежное строеніе судовъ; 3-е) недостаточное образованіе шкиперовъ. Если застрахованіе представляетъ много выгодъ, то съ другой стороны влечетъ за собою и много неудобствъ: оно уменьшаетъ необходимую въ морѣ бдительность, и бываетъ иногда причиною злонамѣренныхъ замысловъ и покушеній. Мѣры, кои принимаютъ, чтобъ удостовѣриться, въ хорошемъ ли положеніи находится коммерческій флотъ, не всегда достигаютъ предполагаемой цѣли; только осмотръ, сдѣланный людьми способными и свѣдущими по этой части, можетъ удостовѣрить, прочно ли и изъ хорошихъ ли матеріяловъ построено судно. Власть шкипера на кораблѣ столь велика, самое судно, товары на немъ находящіеся, и особенно жизнь людей, ему вѣрныя, столь важны, что для блага общаго и для самаго Правительства необходимо, чтобъ люди, коимъ дадутъ такую власть, и коихъ облакаютъ такою довѣренностью, были способные и образованные.

— Всѣ издаваемые въ Лондонѣ газеты, къ какой бы онѣ политической партіи ни принадлежали, особенно же *Times, Courier, Standard* и *Morning-Post*, встаютъ противъ предложеннаго Лордомъ Бругемъ сложенія пошлыны, собираемой за приложеніе къ газетамъ штемпеля. Отмѣна этой пошлыны, какъ извѣстно, можетъ нанести сильныя удары издаваемымъ теперь газетамъ, ибо безъ сего налога, изданіе новыхъ газетъ будетъ менѣ затруднительно.

— Въ провинціи Орлеанъ жестокой морозъ повредилъ виноградныя лозы, и вино поднялось въ цѣнѣ на 20 проц. Равнымъ образомъ, изъ провинцій Турени, Анжу и Сентонжа извѣстія весьма не благоприятны. Полагаютъ, что сборъ винограда будетъ двумя третями менѣе обыкновеннаго.

— Пишутъ изъ Мюнхена отъ 27-го Мая, что по повелѣнью Короля, новый пороховый магазинъ будетъ выстроенъ въ значительномъ разстоянн отъ города. Вредъ, причиненный послѣднимъ взрывомъ въ самомъ городѣ, полагаютъ съ достовѣрностію въ 250,000 гульденовъ. Жители домогаются получить удовлетвореніе, за понесенныя по сему случаю потери, изъ государственныхъ доходовъ. (С. П.)

ciele; aresztowano ich potem. Sprawa ta pójdzie pod rozpoznanie Sądu Kryminalnego, gdyż burzyciele spokoyności opierali się sile zbroyney.

Dnia 17.

— Xiążę *Nassaurski* przejeżdżał przez Wirzburg do Karlsbadu, zkąd, jak zapewniają, uda się do Petersburga.

Hamburg, dnia 22 Czerwca.

CESARSKO ROSSYJSKI Wice-Kancelarz Hrabia *Nesselrode*, przybył dnia 18 b. m. do Travemünde i udał się zaraz do Królewsko Duńskiego Posta nadzwyczajnego przy Dworze Rossyjskim, Hrabiego *Blerke*, w towarzystwie *P. Ribeaupierre*. Oba politycy zabawili tam przez dwa dni i przybyli wieczora do Hamburga. (*G. C.*)

TURCYA.

Od granic Bośni, dnia 5 Czerwca.

W Albańskim porcie Vale-di-Noce, pokazała się morowa zaraza na brygantynie tureckiej, która po 4 dniowej żegludze, tam zawinęła; już 8 ludzi umarło z niej. Z powodu tego wydarzenia, Gubernium Zagrzebskie ogłosiło tę prowincyę turecką za hedącą w zarazie i zamkniętą w granicach, rozciągnęto oraz kordon graniczny i nakazało strzeżenie brzegów na statkach, umyślnie do tego wyznaczonych, ażeby utrudnić związek i przeszkodzić ukradkowemu handlowi, przez który zaraza mogłaby się rozszerzyć. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Zdawałoby się, że czynione postępy w Astronomii i Sztuce Żeglarskiej, udoskonalenie narzędzi, ustawiczna poprawa kart jeograficznych, dokładne oznaczenie brzegów i t. d. powinnyby były zmniejszyć liczbę ginących na morzu okrętów; lecz w rzeczy wypadła przeciwnie. W doniesieniach Lloyds wyliczono, że od 1793 do 1829 roku Angielska handlowa flota corok w przeciągu tego czasu traciła, biorąc średnią liczbę, po 557 okrętów; w 1833 roku było więcej 800 rozbitych okrętowych. Nie masz wątpliwości, że z rozszerzeniem naszego handlu, który wszystkich mórz dosięgnął, muszą się pomnażać i te nieszczęśliwe przypadki; jednakże przekonani jesteśmy, że z liczby tej dwie trzecie okrętów ginie od przyczyn miejscowych, jakimi są: 1) Mylne rachunki, na których oparte są kompanie assekuracyjne. 2) Złe i nie-taranne budowanie okrętów. 3) Niedostateczne kształcenie sterników. Jeżeli assekuracya mnożąc wystawia korzyści, z drugiej strony ciągnie za sobą także niedogodności: zmniejsza tak konieczną na morzu czynność, i bywa niekiedy przyczyną niegodziwych umysłów i zamachów. Przedsiębrane środki dla przekonania się, czy w dobrym stanie znajduje się flota handlowa, nie zawsze otrzymują pożądaný skutek zamierzonego celu; samo tylko obeyrzanie, dopełnione przez ludzi usposobionych i znajomych rzeczy, może zapewnić, czy mocno i czy z dobrych materyałów zbudowany okręt. Władza sternika na okręcie tak jest wielka, sam okręt, towary na nim będące, a osobiście życie ludzi jemu powierzonych, tak są wielkiej wagi, że dla dobra powszechnego i dla samego Rządu konieczną jest rzeczą, ażeby ludzie, którym się daje taka władza, i taka ufność, byli lepiej usposobieni i więcej ukształceni.

— Wszystkie wychodzące w Londynie gazety, wszelkich stronnictw, a szczególnie *Times*, *Courrier*, *Standard* i *Morning Post*, powstają przeciw podanemu przez Lorda *Brougham* zniesieniu opłaty pobieranej od stępla. Zniesienie tego środka, jak wiadomo, wielki ciężar może zadać wychodzącym teraz gazetom: gdyż bez tej opłaty, wydawanie nowych gazet będzie mniej trudnem.

— W prowincyi Orleanie, okropny mróz uszkodził winnicom, i wnet się cena wina o 20 proc. podniosła. Również z prowincyi Touraine, Anjou i Saintongae wiadomości są bardzo nieprzejemne. Wnoszą, że tegoroczny zbiór winogrodu będzie od dwie trzecie mniejszy od zwykłego.

— Z Monachium donoszą pod 27 Maja, że na rozkaz Króla, nowy magazyn prochowy będzie zbudowany w znaczney od miasta odległości. Szkody, wyrządzone przez ostatnią eksplozyę w samém mieście wynoszą z pewnością do 250.000 zł. reń. Mieszkańcy dopraszają się wynagrodzenia ze skarbu, za poniesione w tém zdarzeniu szkody. (P. P.)